

Studē daudzi, uzņēmumus veido daži

Lai kļūtu par uzņēmēju, vajag gan izglītību, gan ķērienu

ILZE KUZMINA

Ar uzņēmējdarbību saistītās studiju programmās studē gandrīz ceturtdaļa studentu, taču tikai neliela daļa biznesa izglītību ieguvušo kļūst par uzņēmējiem.

Kāpēc tā, un kāpēc tik bieži izskan, ka Latvijas iedzīvotāji ir pārāk kūtri savu uzņēmumu veidošanā? To portāla *nekrize.lv* rīkotajā diskusijā mēģināja noskaidrot izglītības un uzņēmējdarbības jomā strādājošie.

Cer izšļūkt

Uzņēmēju trūkumā nevarētu būt vainojams uzņēmējdarbības studiju programmu trūkums, sacīja Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības departamenta direktora vietnieks Anatolijs Melnis. Viņam piekrit Raimo Smukais, "DnB NORD bankas" uzņēmumu apkalpošanas pārvaldes vadītājs: "Ja Latvijā ir 33 biznesa izglītības iestādes, bet maz uzņēmēju, tas liecina, ka kaut kas nav kārtībā ar skolām, studiju programmām, studiju kvalitāti vai arī ar pašiem studentiem."

Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skolas direktors Jānis Grēviņš sacīja: "Bizness un ekonomika diemžēl bijušas pazīstamas kā tās studiju nozares, kurās viegli izšļūkt cauri augstskolai."

J. Grēviņš secinājis, ka augstskolu piedāvātās bakalaura studiju programmas uzņēmējdarbībā bieži vien ir pārāk vispārīgas, tāpēc ar bakalaura programmā gūtajām zināšanām parasti nepietiek, lai dibinātu savu uzņēmumu. Inovatīvus uzņēmumus biežāk dibina tie, kuri studējuši inženierzinātnes, nevis ekonomiku. Tiem, kuri ieguvuši profesionālo maģistra grādu uzņēmējdarbībā, vispār varētu būt psiholoģiski grūti saņemties sava uzņēmuma dibināšanai, jo šī studiju programma iemāca saskatīt risku.

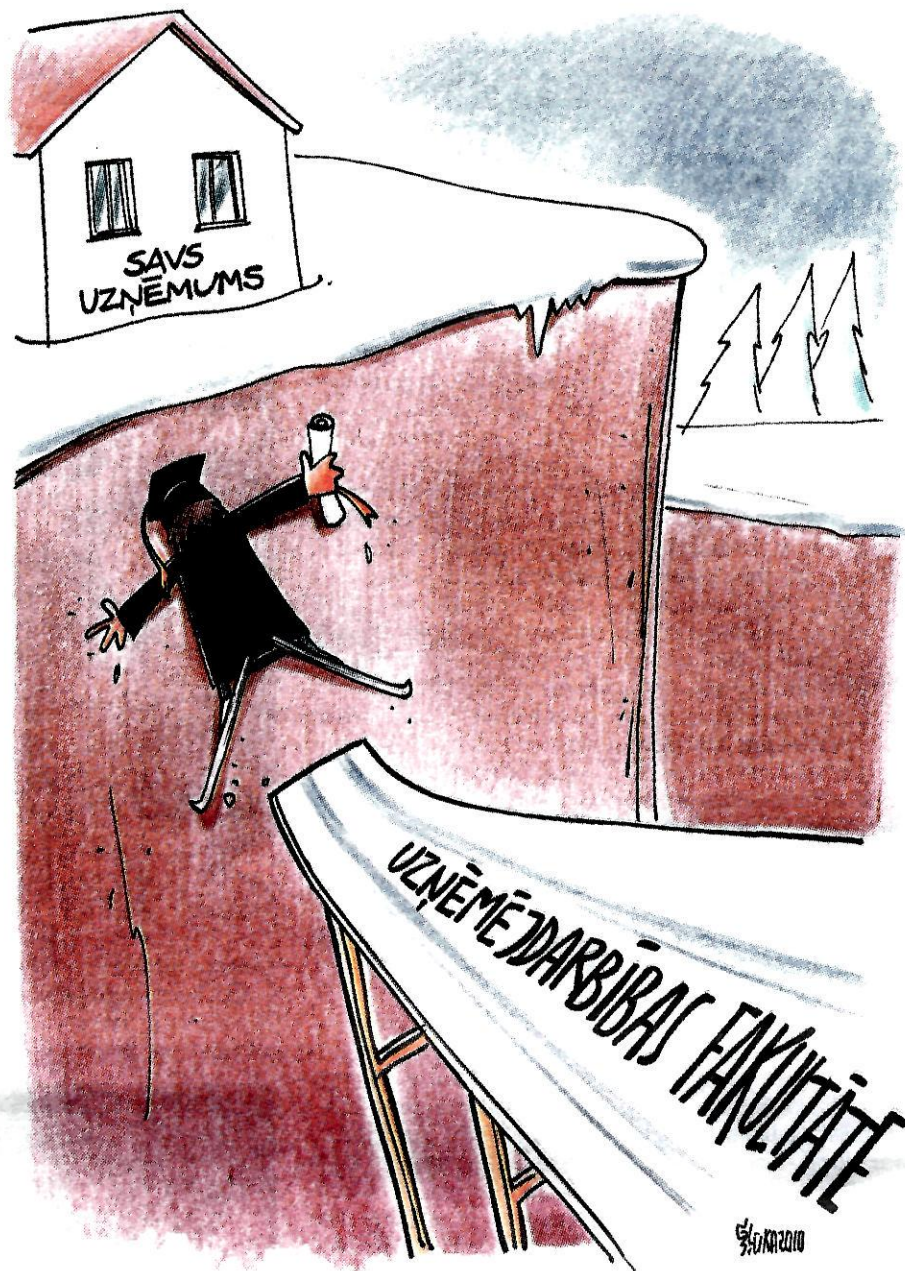
Jelgavas inovāciju centra biznesa inkubatoru projekta vadītājs Edgars Letinskis saskaitījis – 64 procentus Jelgavā inkubēto uzņēmumu dibinājuši ļaudis, kuri nav studējuši uzņēmējdarbību.

Gaida vieglāku dzīvi

Tiem, kuri uzdrošinās sākt savu biznesu, piemīt noteiktas rakstura īpašības. Piemēram, patstāvība, uzņēmība, spēja ātri pieņemt lēmumu, uzņemties risku, atbildību un līdera lomu. J. Grēviņš uzskata: mūsdienu jaunatnē diemžēl netiek attīstītas līderisma spējas, "jaunie nemāk strādāt ar cilvēkiem".

Uzņēmēja, kā arī biedribas "Līdere" mentoringa programmas vadītāja, biznesa augstskolas "Turība" īsās profesionālās programmas

GATA ŠLŪKAS ZĪMĒJUMS



"Biznesa vadība un attīstība" direktore Aiva Viksna pamanījusi, ka lielai daļai jauniešu piemērot nevis uzņēmēju, bet gan patērētāju filozofija.

Bet E. Latinskis pamanījis, ka daudzi studenti cer – beidzot man pašam būs teikšana, neviens nekritis man uz nerviem, bet nepadomā, ar kādām problēmām kā uzņēmēji saskarsies. Patiesībā šie cilvēki nevis vēlas būt uzņēmēji, bet gan meklē vieglāku dzīvi. Taču uzņēmējdarbībā

veiksmīgi var būt tie, kuri meklē problēmas.

A. Viksna norādīja, ka biznesa izglītība nozīmē arī spēju kaut vai saplānot ģimenes budžetu, tāpēc uzņēmējdarbības elementi būtu jāievieš mācību programmās jau no jaunākajām klasēm.

Daļa uzņēmējdarbību studējušo nevis dibina savu uzņēmumu, bet gan kļūst par vadītājiem citiem piederošos uzņēmumos, tomēr ir būtiska atšķirība starp to, kādas per-

sonības kļūst par uzņēmējiem un kādas par vadītājiem. "Uzņēmējs ir inovators ar īpašu raksturu, bet vadītājs ir administrators ar zināšanām un iemaņām," skaidro J. Grēviņš.

"Lai kļūtu par uzņēmēju, vajadzīga gan atbilstoša izglītība, gan ķēriens," rezumēja R. Smukais. Biznesa jomā strādājošie nekad nedrīkst beigt mācīties, jo, piemēram, mainoties biznesa mērogiem, iepriekšējā pieredze vairs lāgā nederēs.